

Становище

от проф. д-р Огнян Николаев Константинов,

преподавател в ИФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров”

за дисертационния труд на Антоанета Христова Стоянова на тема *„Детските чуждоезични песни в обучението по музика в предучилищна и начална училищна възраст – проблеми на авторския превод и адаптация”* за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 1.3 „Педагогика на обучението по музика”

Биографични данни

Антоанета Христова Стоянова завършва магистратура в СУ „Св. Климент Охридски” през 1995 г. със специалности „Начална педагогика” и „Радиожурналистика”. През периода 2002 – 2006 г. учи оперно пеене в ENMP “Alfred Cortot” и CNR ‘Cergy” (Париж, Франция), които завършва с магистърска степен и златен медал. Продължава вокалното си обучение със специализация в „A.R.T. Musica” (Рим, Италия, 2008 – 2009 г.).

Професионалната ѝ реализация през годините включва заетост като преводач и мениджър (1999 – 2007 г.), артист – хорист (2009 – 2014 г. Италия). Понастоящем е преподавател по английски език в „Нов свят 2017” ЕООД, фирма работеща в сферата на предучилищното образование. Професионалното развитие на докторанта през годините е предпоставка за сериозен и задълбочен подход при изследването, както и за коректност на направените изводи и заключения в дисертационния труд.

От предложената **справка** за покриване на наукометричните показатели се вижда, че Атоанета Стоянова покрива необходимите изисквания.

Дисертацията на Атоанета Стоянова „Детските чуждоезични песни в обучението по музика в предучилищна и начална училищна възраст – проблеми на авторския превод и адаптация” е с обем от 171 страници. Структурирана е добре, съдържа увод, четири глави с множество подточки. В отделни раздели са оформени приносите, заключение, библиография и приложения.

Уводът излага целта на дисертацията (изследване и анализиране на детски песни на чужди езици и подходите при техния превод), изброява задачите, обекта и предмета на труда (съдържанието на детската чуждоезична песен в превод на български език, приложението ѝ в учебната дейност по музика в детските градини и началното училище).

Първата глава на дисертационния труд е със заглавие „Специфика на преводната песен”. В нея докторантът разглежда в най-широк смисъл проблематиката, която стои пред преводача – не само на песни, но и на художествена и научно-техническа литература, поезия, либрета на опери и мюзикъли. Атоанета Стоянова коментира буквалния и художествен превод, както и някои основни понятия. Отделено е сериозно внимание на точността при съвпадението на словесната и музикална метрика (стр. 19) и ролята на прозодията в текста и музиката (стр.24).

Втората глава на дисертацията на Антоанета Стоянова разглежда трудовете, възгледите и препоръките на известни учени и изследователи–преводачи: Питър Лоу (стр. 26), Йохан Франзон (стр. 27), Рони Аптър, Марк Хърман (стр. 28-31) и Филип Таг (стр. 32-33). Докторантът извежда на преден план най-важните според нея теоретични приноси на тези

учени: “Pentathlon Principle” на Питър Лоу, формулираните от Францон различни варианти за превод на песни, характерната проблематика при превод на жаргон и сатиричен текст разглеждана от Аптър и Хърман, „херменевтично-семиологичния метод” на Филип Таг. Коментиранияте в главата теоретични и методически принципи са важни за точността и научната коректност на направените в следващата глава анализи, изводи и заключения.

Третата глава на дисертацията според мен има специално значение и неоспорим приносен характер. В нея Антоанета Стоянова анализира и коментира свои и чужди преводи на различен тип детски песни. Използваният шаблон при анализите „Оригинал – Буквален превод – Авторски превод” много точно и ясно илюстрира професионалния подход и разбиране на докторанта. Показан е различния подход към превода според особеностите на текста и музиката. За отбелязване е, че докторантът превежда успешно от различни езици – английски, италиански, испански, френски. Във всички преводи личи творческото отношение към текста.

Четвъртата глава на труда изследва влиянието на детските песни за обучението и развитието на децата в най-широк смисъл. Докторантът провежда серия от изследвания, анкети и интервюта в различни детски градини и училища в София и Плевен, чрез които се наблюдава отношението на децата към песните в зависимост от езика на който се изпълняват. Изследването се провежда чрез сравняване на данните и отговорите на две групи - контролна и експериментална. Антоанета Стоянова убедително доказва, че текста на роден език улеснява възприемането и желанието за възпроизвеждане на песните (стр 90). Според мен е много важен изводът, че художествения превод подобрява умението за слушане с разбиране и изгражда стабилна връзка на музиката

с паметта (стр.100). Четвъртата глава на дисертацията има сериозен приносен характер.

Докторантът Антоанета Стоянова дефинира осем основни приноса на дисертацията си. Напълно съм съгласен с тях, мисля, че те отразяват точно и коректно най-важните приносни достойнства на труда. Сред тях бих открил възможността чрез преводните песни издадени от докторанта българските деца в чужбина да изучават български език, използвайки познати чуждоезични детски песни.

Използваната литература включва 19 заглавия на български, английски, френски и италиански езици. Използвани са и три интернет източника.

Част от дисертационния труд са и четири приложения. Те включват три интервюта – с Бойко Кънев, Петя Миланова и Елена Ватралова, отзив от българското училище в Нантъкет, САЩ и анкетни карти от изследванията на докторанта в детски градини и училища.

Авторефератът е с обем от 47 страници, повтаря структурата и подредбата на дисертацията. В него са упоменати и четири публикации по темата реализирани в периода 2022 – 2024 г.

Убеден съм, че за стойностната и качествена работа на докторанта Антоанета Стоянова несъмнена положителна заслуга има и научният ѝ ръководител проф. д-р Ганка Неделчева.

В заключение искам да обобщя, че представения от докторанта Антоанета Стоянова дисертационен труд с тема „Детските чуждоезични песни в обучението по музика в предучилищна и начална училищна възраст – проблеми на авторския превод и адаптация” има сериозни приносни качества и актуалност. Тематиката на труда ще е интересна

както за преподавателите в детски градини и училища у нас, така и в българските училища в чужбина.

Въз основа на всичко написано дотук, убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 1.3 „Педагогика на обучението по музика” на Антоанета Христова Стоянова.

проф. д-р Огнян Константинов